

Thuốc nam điều trị sốt xuất huyết

Bệnh sốt xuất huyết có thể xảy ra quanh năm và dễ lây lan thành dịch. Bệnh có 2 triệu chứng chính là "sốt" và "xuất huyết". Một số bài thuốc nam có tác dụng hỗ trợ điều trị bệnh...

1. Biểu hiện của bệnh sốt xuất huyết

Bệnh sốt xuất huyết thường được chia thành 4 cấp độ:

Cấp độ 1: Người mắc bệnh sốt cao đột ngột, liên tục và kéo dài; nếu không được chữa trị kịp thời, sau khoảng 2 ngày đêm bệnh chuyển sang cấp độ 2.

Cấp độ 2: Bắt đầu có hiện tượng xuất huyết. Biểu hiện xuất huyết thường thấy ở da là những chấm đỏ li ti, xuất hiện ở 2 cẳng chân, cánh tay, bụng, đùi, mạng sườn. Xuất huyết niêm mạc có những biểu hiện như chảy máu cam, chảy máu chân răng, tiểu tiện ra máu...

Trường hợp nặng, có thể xuất huyết đường tiêu hóa với biểu hiện như nôn ra máu, đại tiện ra máu...

Cấp độ 3 (thường là từ ngày thứ 4): Bệnh nhân bắt đầu có dấu hiệu sốc; suy tuần hoàn, mạch nhanh, huyết áp tụt, kèm theo triệu chứng như da lạnh ẩm, người bồn chồn, vật vã hoặc sốt li bì.

Cấp độ 4: Bệnh nhân bị sốc nặng, mạch nhỏ khó bắt, huyết áp không đo được nguy hiểm đến tính mạng.

2. Bài thuốc điều trị sốt xuất huyết

2.1 Giai đoạn bệnh mới phát

Khi phát hiện thấy bệnh nhân bị sốt xuất huyết thuộc cấp độ 1 và 2, chưa có biểu hiện sốc, sử dụng ngay bài thuốc Nam cơ bản sau đây:

- *Thành phần bài thuốc:* Cỏ nhọ nồi 30g, rau má (hoặc cỏ màn trâu) 30g, mã đề (lá và bông) 20g.

- *Cách dùng:* Tất cả rửa sạch, cho vào ấm, đổ ngập nước, sắc lấy nước uống; hoặc đem các vị thuốc giã nát, chế nước sôi vào, vắt lấy nước uống trong ngày.

- *Gia giảm:* Để nâng cao hiệu quả điều trị, cần tùy theo chứng trạng cụ thể, mà tiến hành gia giảm như sau:

+ Nếu người bệnh thấy gai rét, không ra mồ hôi, sổ mũi, đau lưng, đau gáy: Dùng cây tía tô (lá và cành) 15-20g giã vắt lấy nước cốt hoặc sắc đặc cho uống nóng, hoặc ăn lá tía tô với cháo nóng cho ra mồ hôi. Sau cơn nóng sốt, uống tiếp bài thuốc cơ bản trên.

+ Nếu người bệnh nôn, tiêu chảy: Thêm hoắc hương 15g, gừng tươi 5g vào bài thuốc cơ bản cùng sắc uống.

- + Nếu người bệnh nôn khan, nhức đầu nặng, khát nước: Thêm rễ cỏ tranh 20g hoặc củ sắn dây 20g (hoặc hòa bột sắn 10g vào nước thuốc) cùng sắc uống.
- + Trường hợp bị táo bón: Thêm rau sam 20g hoặc lá mồng tơi 20g.
- + Trường hợp có xuất huyết: Tăng lượng lá nhọ nôi lên 50g; hoặc thêm lá huyết dụ 20g, hoặc lá trắc bách diệp (sao đen) 20g vào cùng sắc uống.

2.2 Giai đoạn hồi phục

Sau khi sử dụng bài thuốc cơ bản trên, nếu thấy sốt đã lui, các nốt ban xuất huyết đã lặn dần, nhưng cơ thể vẫn mệt mỏi, chán ăn, đầu choáng váng, mắt hoa, mình mẩy nhức mỏi, ngủ kém, đại tiện lỏng nát... có thể sử dụng một trong số bài thuốc, hoặc món ăn sau để giúp cho cơ thể mau chóng phục hồi:

Bài 1: Nam sâm 30g, sinh địa 20g, huyền sâm 15g, kim ngân 12g, cát căn 20g, đỗ đen sao 30g; sắc nước uống mỗi ngày 1 thang, liên tục 5 ngày.

Bài 2: Sinh địa 30g, gừng tươi 2-3 lát, gạo tẻ 50-60g; sắc sinh địa và gừng lấy nước, bỏ bã, nấu với gạo thành cháo, thêm chút đường phèn cho đủ ngọt; chia thành vài lần ăn trong ngày, liên tục 5 ngày.

Bài 3: Xương dê 1kg, gạo tẻ 60g, hành tươi 2 củ, gừng tươi 3g, gia vị vừa đủ; xương dê đập vụn, ninh lấy nước rồi cho gạo vào nấu thành cháo, chế thêm gia vị; chia ra ăn trong ngày, liên tục 5 ngày.

3. Lưu ý trong điều trị sốt xuất huyết

Bệnh sốt xuất huyết thường làm cho máu bị đặc lại (cô đặc), khiến cho máu rất khó lưu thông. Đó là nguyên nhân chủ yếu dẫn đến biến chứng sốc. Vì vậy, cần chú ý cho uống nhiều nước, để tránh cho máu khỏi bị cô đặc.

Có thể cho uống nước đã đun sôi, nước cam, nước chanh, oresol... nhưng phải uống từ từ, từng ít một, tránh uống quá nhanh, quá nhiều ngay một lúc, vì có thể gây nôn mửa, đầy bụng...

Trong quá trình điều trị kiêng ăn các chất cay, nóng, khô cứng. Nên ăn thêm các thức ăn mát như bột sắn dây, đậu đen, đậu xanh, giá đậu, rau tươi, trái cây...

4. Phòng bệnh sốt xuất huyết

Ngoài việc diệt muỗi, nằm ngủ phải mắc màn để tránh muỗi đốt, cách ly người bệnh trong thời kỳ có dịch, có thể uống liên tục trong 3-5 ngày một trong hai loại trà thuốc sau:

Bài 1: Hạt muồng (sao cháy đen) 10g, hãm lấy nước uống thay trà trong ngày.

Bài 2: Hoa hòe (sao vàng, giã nát) 10g, hãm lấy nước uống thay trà trong ngày.